

Eksamensveiledning

- om vurdering av eksamenssvar

2018

ENG0012 Engelsk
Sentralt gitt skriftlig eksamen

Eksamensveiledning for vurdering av sentralt gitt eksamen i engelsk, 10. trinn

Eksamensveiledning til sentralt gitt skriftlig eksamen 2018 i ENG0012 for elever på 10. trinn og deltakere og privatister i voksenopplæringen

Denne eksamensveiledningen gir informasjon om sentralt gitt eksamen og hvordan denne skal vurderes. Veiledningen skal være kjent for elever, voksne deltakere, privatister, lærere og foresatte i god tid før eksamen. Sensorene må bruke veiledningen som en felles referanseramme i arbeidet sitt.

Under vil «elever» bli brukt om både elever, voksne deltakere og privatister.

1 Organisering av sentralt gitt skriftlig eksamen i engelsk

Skriftlig eksamen i engelsk for 10. trinn går over to dager:

Forberedelsesdag: torsdag 24. mai 2018, fra kl. 09.00

Eksamen: fredag 25. mai 2018, fra kl. 09.00

Forberedelsesdagen er en obligatorisk skoledag, og elevene får tilgang til forberedelsesmateriellet ved hjelp av brukernavn og passord kl. 09.00. På forberedelsesdagen er alle hjelpemidler tillatt, inkludert bruk av åpent Internett. I forberedelsestiden kan eleven samarbeide, hente informasjon og få veiledning.

Forberedelsesmateriellet er universelt utformet for at flest mulig elever skal kunne ha nytte av det. Tekst-til-tale-funksjonen sikrer at elevene kan lytte til syntetisk tale samtidig som de aktuelle ordene i teksten blir markert på skjermen.

Ordinær **eksamenstid** er 5 timer. Eksamensoppgavene blir tilgjengelige i prøveadministrasjonssystemet PAS på eksamensdagen. Eksamensoppgavene blir også trykket og sendt til skolen.

Praktisk informasjon om formatet på eksamenssvarene

- Topptekst: fagkode og kandidatnummer
- Bunntekst: sidetall og totalt antall sider
- Font og skriftstørrelse: lesbar font og størrelse
- Linjeavstand: 1,5
- Oppgavenummer: skrives inn i besvarelsen, f.eks. 2b

Dersom elevene leverer eksamenssvaret som en håndskrevet tekst, skal teksten være ført inn med en blå eller svart penn.

1.1 Nærmere beskrivelse av forberedelsesdelen

Forberedelsen skal bidra til å forberede elevene til eksamen. Elevene har rett på veiledning, men lærer skal ikke undervise.

Til eksamen er hele læreplanen til og med 10. trinn aktuell. Det innebærer at elevene til eksamen kan prøves i flere og relevante deler av læreplanen enn det som kan leses direkte ut av forberedelsesmateriellet. Læreren må vise elevene hvordan kompetansemål fra lavere trinn støtter opp under kompetansemål etter 10. trinn, for bedre å gi elevene en helhetlig forståelse av forventet kompetanse i faget.

Forberedelsesmateriellet er knyttet opp mot tema på ulike måter. Tekstene skal være til inspirasjon og til bruk som kilder på eksamensdagen. Forberedelsesmateriellet er nettbasert, men kan også skrives ut som PDF-filer. Elevene skal ha tilgang på materiellet på eksamensdagene.

Materiellet er av begrenset omfang for å gi elevene tid til å arbeide med det, tid til å knytte temaet til innholdet i opplæringen og tid til selv å kunne finne fram til andre og relevante tekster. For å forberede seg kan elevene jobbe alene, i par og i grupper. De kan nærlese tekstene i forberedelsesmateriellet og selv søke kunnskap om eksamenstemaet. Elevene kan også reflektere over hvordan eksamenstemaet henger sammen med egne erfaringer, stoff og tekster som elevene kjenner fra før av.

1.2 Nærmere beskrivelse av eksamensoppgavene

Eksamensoppgavene er basert på kompetansemålene i læreplanen for faget. De prøver elevenes kompetanse ut fra hovedområdene *Språklæring*, *Skriftlig kommunikasjon* og *Kultur, samfunn og litteratur*.

Eksamen har to deler. Elevens tekster/oppgavesvar skal være på engelsk. Eleven må disponere tiden slik at alle oppgaver blir besvart innenfor rammen av 5 timer.

Del 1: Eleven blir bedt om å skrive to korte tekster. Ett av de to kortsvarene i del 1 (part 1, short answers) har en oppgave med utgangspunkt i tekstvedlegg som ikke er i forberedelsesmateriellet. Den vedlagte teksten er innenfor temaet for eksamen.

Del 2: Eleven blir bedt om å svare på én av fire langsvarsoppgaver. Oppgavene er knyttet opp mot temaet og tekstene i forberedelsesmateriellet. Oppgavene åpner i tillegg for å bruke annet materiell som elevene har arbeidet med i opplæringen. Eleven bestemmer selv tittel på teksten i del 2.

Ulike typer tekster og utforming av tekster

Hovedområdet *Skriftlig kommunikasjon* dreier seg om å «skrive engelske tekster i ulike kommunikasjonssituasjoner for å stimulere til skriveglede og opplevelse, og for å forstå og tilegne seg kunnskap. Dette dreier seg også om tilpasning av språket til formål og mottaker, blant annet gjennom å skille mellom formelt og uformelt skriftlig språk».

Til eksamen er det å velge type tekst en del av kompetansen elevene viser. Elevene skal ved hjelp av kunnskap om språk og tekst selv kunne velge hvilken type tekst som er best egnet, bearbeide den og tilpasse den til hva som er formålet med teksten. Sensor skal derfor være åpen for elevens valg av type tekst.

Hovedområdet *Skriftlig kommunikasjon* «omfatter også å skape struktur og sammenheng i tekster». Til eksamen er det å utforme tekster en del av kompetansen elevene viser i tråd med kompetansemålet «bruke digitale verktøy og formkrav for informasjonsbehandling, tekstproduksjon og kommunikasjon».

De grunnleggende ferdighetene er integrert i kompetansemålene. Til eksamen er de grunnleggende ferdighetene forutsetning for å kunne tilegne seg forberedelesesmateriellet, forstå og tolke oppgavene og selv utforme og skrive eksamensvaret på en hensiktsmessig måte.

Digitale formkrav er definert i læreplanen i avsnittet om «Digitale ferdigheter». Det betyr «at effekter, bilder, tabeller, overskrifter og punkter er satt sammen for å understreke og formidle et budskap.» Å utforme tekster i i tråd med digitale formkrav er også en del av den samlede kompetansen elevene viser til eksamen. Derfor blir verbet «create» brukt i oppgaveinstruksjonen i del 2 (part 2, long answer).

2 Hjelpemidler til sentralt gitt eksamen

På eksamen er alle hjelpemidler tillatt, bortsett fra Internett og andre verktøy som kan brukes til kommunikasjon. For engelsk, som for andre språkfag, er heller ikke oversettelsesprogrammer tillatt.

Fra 2018 er det et krav at skoleeier skal tilby minst to nettbaserte hjelpemidler til eksamen. Når skoleeier isolerer nettbaserte hjelpemidler til bruk under eksamen, er det viktig å kontrollere at elever ikke kan kommunisere med andre. Samskriving, chat og andre måter å utveksle informasjon med andre er ikke tillatt.

Du kan lese mer om nasjonale føringer for nettbaserte hjelpemidler i grunnskolen og krav til antall nettbaserte hjelpemidler her: <https://www.udir.no/eksamen-og-prover/eksamen/nasjonale-foringer-for-nettbaserte-hjelpemidler-til-sentralt-gitt-skriftlig-eksamen-i-grunnskolen/>.

Gjennom opplæringen i det enkelte fag skal elevene ha blitt veiledet i å vurdere hvilke hjelpemidler de vil ha nytte av i arbeidet med å løse ulike typer oppgaver. Det er eleven selv, gjerne i samråd med læreren, som finner frem til hvilke andre hjelpemidler som er nyttige.

3 Bruk av kilder

Dersom det er aktuelt for eleven å bruke kilder i besvarelsen, må disse oppgis på en etterrettelig måte. Eleven skal oppgi forfatter og fullstendig tittel på alle kilder som er brukt. Dersom eleven bruker innhold eller sitater fra nettsider, skal han/hun oppgi nøyaktig nettadresse og nedlastingsdato.

Det finnes ulike måter å oppgi kilder på. Kilder som blir brukt til eksamen, skal oppgis på en slik måte at leseren kan finne fram til dem.

Dersom sensor mistenker at en besvarelse inneholder kopiert materiell uten kildehenvisning, kan besvarelsen sendes til plagiatkontroll.

3.1 Bruk av kilder i engelsk

Læreplanen i engelsk sier at eleven skal kunne «bruke forskjellige kilder som grunnlag for skrivning» og «velge ulike digitale ressurser og andre hjelpemidler, og bruke dem på en selvstendig måte ...». Sensor skal både vurdere måten kildene er brukt på og om kildene er etterrettelig oppgitt i elevens eksamenssvar.

Kildehenvisningene i forberedelsesmateriellet viser hvordan eleven kan oppgi kilder, enten det gjelder tekstkilder eller bildekilder. Dersom oppgaveinstruksjonen ber om det, må eleven oppgi kilden i forberedelsesmateriellet. Eksamenssvar som i sin helhet viser seg å være kopi av tidligere publisert materiell, vil bli vurdert til laveste karakter.

4 Vurdering av eksamenssvar

Læreplanene og forskrift til opplæringsloven er grunndokumenter for vurderingsarbeidet. Til eksamen er hele læreplanen for faget aktuell. Forskrift til opplæringsloven §§ 3-25 og 4-18 slår fast følgende:

Eksamen skal organiserast slik at eleven/deltakaren eller privatisten kan få vist kompetansen sin i faget. Eksamenskarakteren skal fastsetjast på individuelt grunnlag og gi uttrykk for kompetansen til eleven/deltakaren eller privatisten slik den kjem fram på eksamen.

Kompetanse er i denne sammenhengen definert som evnen til å møte en kompleks utfordring eller utføre en kompleks aktivitet eller oppgave¹. Eksamensoppgavene blir utformet slik at de prøver denne kompetansen. Grunnlaget for å vurdere den kompetansen eleven viser i eksamenssvaret, er kompetansemålene i læreplanen for fag².

De grunnleggende ferdighetene er integrert i kompetansemålene i læreplanene for fag. Grunnleggende ferdigheter vil derfor prøves indirekte til sentralt gitt eksamen.

Sensor skal vurdere kompetansen slik den fremkommer på eksamen, jf. forskrift til opplæringsloven §§ 3-25 og 4-18. Eksamenssvarene blir vurdert av to eksterne sensorer. Dersom disse to er uenige, avgjør en oppmann karakteren, jf. §§ 3-28 og 4.21 i forskrift til opplæringsloven.

¹ St.meld. nr. 30 (2003–2004) *Kultur for læring*

² Forskrift til opplæringsloven §§ 3-3 og 4-3

4.1 Karakterer

Forskrift til opplæringsloven §§ 3-4 og 4-4 har generelle karakterbeskrivelser for grunnopplæringen:

- a) Karakteren 6 uttrykkjer at eleven/deltakaren har framifrå kompetanse i faget.
- b) Karakteren 5 uttrykkjer at eleven har mykje god kompetanse i faget.
- c) Karakteren 4 uttrykkjer at eleven har god kompetanse i faget.
- d) Karakteren 3 uttrykkjer at eleven har nokså god kompetanse i faget.
- e) Karakteren 2 uttrykkjer at eleven har låg kompetanse i faget.
- f) Karakteren 1 uttrykkjer at eleven har svært låg kompetanse i faget.

Kjennetegn på måloppnåelse i eksamensveiledningen beskriver elevens kompetanse på tre nivåer. Beskrivelsene skal bidra til en felles forståelse av kravene til vurdering og til en rettferdig vurdering.

4.2 Fagspesifikke underpunkter om vurdering i engelsk

Vurdering av kompetanse

For å få vist fram kompetansen sin er det viktig at eleven svarer på både del 1 og del 2, og på alle deler av oppgavene. Det er et overordnet krav til eksamenssvaret at tekstene er svar på de oppgavene som er gitt. Et relevant svar på oppgaven er et svar på alle delene av det oppgaven ber om. Dersom eleven kun har svart på deler av oppgaveinstruksjonene, må sensor vurdere den kompetansen som vises i det som er levert. Hvis ingen deler av eksamenssvaret er svar på oppgavene som er gitt, skal eksamenssvaret ha laveste karakter.

Eleven blir bedt om å skrive to korte tekster, oppgave 1a og 1b, og en lengre tekst, hvor de velger mellom oppgavene 2a–d til eksamen. Hver oppgave prøver ulike kompetansemål i læreplanen. Sensor bør først lese gjennom hele eksamenssvaret for å skape seg et førsteinntrykk av den helhetlige kompetansen til eleven. Deretter vurderer sensor hver del av eksamenssvaret med tanke på innhold, struktur og språk. Til slutt setter sensor en karakter som uttrykker den samlede kompetansen som er vist i eksamenssvaret.

Sensor skal ikke vekte oppgavesvarene, men vurdere elevens kompetanse slik den fremkommer på eksamen, jf. forskrift til opplæringsloven § 3-25 og § 4-18.

Oppgaveformuleringene til eksamen inneholder krav om hva teksten skal inneholde. Elevene kan tolke oppgaveformuleringer på utradisjonelle og uventede måter, og sensor må være åpen for kreative og uventede løsninger. Sensor skal ha en positiv vurdererholdning og se etter hvilken kompetanse eleven viser. Sensor skal vurdere hva eleven har fått til, ikke lete etter hva eleven ikke kan.

I et godt svar kommuniserer elevens tekster/oppgavesvar. Det vil si at tekstene er tilpasset kommunikasjonssituasjonen de skal fungere i, i tillegg til å ha et relevant innhold, klar struktur og et funksjonelt språk.

Det vil alltid være diskusjon om hva som er et funksjonelt språk i engelsk. Språket er i endring og har mange varianter. Sensor må vurdere i hvilken grad språket er med på å formidle innholdet, eller om det derimot kommer i veien for det eleven ønsker å uttrykke.

TIPS: Utdanningsdirektoratet har publisert materiell til bruk i forberedelse til eksamen og som grunnlag for diskusjoner om vurdering av eksamensvar:

- [Eksamensoppgaver fra de tre siste årene](#) gir eksempler på hvordan eksamensoppgavene i engelsk kan se ut. Skolene har fått tilsendt passord.
- Eksamenssvar med karakter fra 2014, med begrunnelser for karakterene.
- Eksamensrapporten gir informasjon om eksamensoppgavene og sensuren fra 2017:

<https://sokeresultat.udir.no/eksamensoppgaver.html#?r2=%C7%82%C7%82456b73616d656e73726170706f7274&r2val=Eksamensrapport>

4.3 Forhåndssensur 2018

Hensikten med forhåndssensur er å sikre en rettferdig sensur. Forhåndssensuren gjøres av erfarne sensorer fra hele landet. Dersom det viser seg at enkelte oppgaver blir oppfattet som vanskelig å vurdere, vil forhåndssensuren informere om dette.

Forhåndssensuren gjennomføres 29. og 30. mai, og og dersom det er kommentarer fra forhåndssensuren, blir disse publisert 30. mai kl. 15.00 på på [nettsidene](#) til Utdanningsdirektoratet, og senest morgenen etter i PGSD. Føringerne i forhåndssensuren kan gi opplysninger om vurdering av konkrete oppgaver, og er retningsgivende for sensuren.

5 Kjennetegn på måloppnåelse

Kjennetegn på måloppnåelse kan utformes som en mer utfyllende beskrivelse eller samles i en kortfattet matrise. Vurderingsmatrisen har beskrivelser av kjennetegn på måloppnåelse til sentralt gitt skriftlig eksamen i engelsk etter 10. trinn.

Innholdet i matrisen er basert på fagkompetanse slik denne er uttrykt i læreplanen for faget. Vurderingsmatrisen er delt inn i tre vurderingsområder, som på ulike måter fanger opp kvaliteter ved teksten. Vurderingsområdene har ikke vanntette skott mellom seg, men snarere flytende overganger. Beskrivelsene skal bidra til en rettferdig vurdering og en felles forståelse av kravene til et eksamenssvar.

Matrisen er basert på forventet kompetanse etter 10. trinn. Den har ikke beskrivelser av kompetanse for hver enkelt oppgave eller hvert enkelt oppgavesvar, men beskriver *samlet kompetanse* i tre nivåer: «låg» (2), «nokstå god» (3) til «god» (4) og mykje god (5) til «særs god» (6). Karakteren 1 er lavere enn det som er beskrevet i matrisen.

Karakteren 1 – én – er ikke beskrevet i matrisen. Karakteren 1 skal brukes i tilfeller der oppgavesvaret som helhet viser svært lav kompetanse i faget. Besvarelser på dette nivået er oftest svært korte og forholder seg ikke eller i svært begrenset grad til oppgaveinstruksjonene. De viser ofte at eleven mangler språk for å besvare oppgavene. Besvarelser som i sin helhet viser seg å være kopi av tidligere publisert materiell, vil bli vurdert til karakter 1.

En matrise kan aldri være uttømmende, og ikke alle elementer innenfor hvert av vurderingsområdene er like relevante for alle typer tekster. Sensor må bruke profesjonelt skjønn, læreplanen og veiledningsmaterialet som begrunnelser i vurderingen av vist kompetanse i hvert enkelt eksamenssvar.

Vurderingsskjema

Vurderingsskjemaet på side 10 er til bruk for sensor i vurderingsarbeidet. Skjemaet er publisert som en Word-fil på den samme nettadressen som [Eksamensveiledningen](#) – slik at sensorer som ønsker det, kan bruke skjemaet digitalt. Sensor må ta notater for hvert elevsvar for å kunne begrunne egen vurdering overfor medsensor når de møtes til fellessensur.

Kjennetegn på måloppnåelse for ENG0012 ved sentralt gitt eksamen 2018

		Karakteren 2	Karakterene 3 og 4	Karakterene 5 og 6
Førsteinntrykk		Eksamenssvaret - kommuniserer til en viss grad ut fra oppgavene som er gitt	Eksamenssvaret - kommuniserer ut fra oppgavene som er gitt	Eksamenssvaret - kommuniserer helhetlig ut fra oppgavene som er gitt
Hovedområder i læreplanen for engelsk: Språklæring, Skriftlig kommunikasjon, Kultur, samfunn og litteratur	Innhold, fagkunnskap og bruk av kilder	Eksamenssvaret - samsvarer til en viss grad med oppgavens krav - viser noe faglig kunnskap - viser forståelse for noe av innholdet og gir enkelte eksempler - bruker enkelte kilder dersom oppgaven ber om det	Eksamenssvaret - samsvarer stort sett med oppgavens krav - viser faglig kunnskap - viser forståelse for og vurderer innhold og gir eksempler - bruker kilder dersom oppgaven ber om det	Eksamenssvaret - samsvarer med oppgavens krav - viser god faglig kunnskap - viser forståelse for og vurderer innhold, argumenter og gir eksempler - velger relevante kilder dersom oppgaven ber om det
	Tekststruktur	Eksamenssvaret - er til en viss grad tilpasset til formål, mottaker og digitale formkrav ut fra oppgavebestillingen - har enkel tekstbinding på setnings- og/eller tekstnivå - er utformet med forståelig struktur og sammenheng	Eksamenssvaret - er stort sett tilpasset til formål, mottaker og digitale formkrav ut fra oppgavebestillingen - har ulike former for tekstbinding som stort sett fremhever innhold og lesbarhet på setnings- og tekstnivå - er stort sett utformet med struktur og sammenheng	Eksamenssvaret - er tilpasset til formål, mottaker og digitale formkrav ut fra oppgavebestillingen - har hensiktsmessige former for tekstbinding som fremhever innhold og øker lesbarheten på setnings- og tekstnivå - er utformet med struktur og sammenheng
	Språk	Eksamenssvaret - har et enkelt ordforråd om enkelte emner - har enkelte faglige begreper - har forståelig setningsbygning - er språklig til en viss grad tilpasset oppgavens formål	Eksamenssvaret - har et ordforråd som dekker kjente emner - har faglige begreper - har noe variasjon i setningsbygning - er språklig stort sett tilpasset oppgavens formål	Eksamenssvaret - har et generelt ordforråd om ulike emner - har relevante faglige begreper - har variasjon i setningsbygning - er språklig tilpasset oppgavens formål
	Formelle ferdigheter	Eksamenssvaret - har rettskriving som gjør teksten forståelig - har noe ordbøying - har til en viss grad engelsk setningsstruktur - oppgir benyttede kilder på en ufullstendig måte	Eksamenssvaret - har sentrale mønstre for rettskriving - har sentrale mønstre for ordbøying - har stort sett engelsk setningsstruktur - oppgir benyttede kilder på en stort sett etterprøvbbar måte	Eksamenssvaret - har i hovedtrekk bruk av mønstre for rettskriving - har mønstre for ordbøying - har i hovedtrekk engelsk setningsstruktur - oppgir benyttede kilder på en etterprøvbbar måte
Samlet vurdering		<ul style="list-style-type: none"> • Karakteren 2 uttrykker at eleven har lav kompetanse i faget. 	<ul style="list-style-type: none"> • Karakteren 3 uttrykker at eleven har nokså god kompetanse i faget. • Karakteren 4 uttrykker at eleven har god kompetanse i faget. 	<ul style="list-style-type: none"> • Karakteren 5 uttrykker at eleven har meget god kompetanse i faget. • Karakteren 6 uttrykker at eleven har svært god kompetanse i faget.
Karakteren 1 uttrykker at eleven har svært lav kompetanse i faget, en lavere kompetanse enn det som er beskrevet ovenfor.				

Vurderingskjema for ENG0012 ved sentralt gitt eksamen 2018

Kandidatnummer	Oppgavenummer og overskrifter, task 1 a, 1b og 2			
Vurderingsområde	Beskrivelser av kompetanse i eksamenssvaret (se matrisen)			
Førsteintrykk kommunikasjon med mottaker ut fra oppgavene				
Innhold, fagkunnskap og bruk av kilder <ul style="list-style-type: none"> • svarer på oppgaven • fagkunnskap • forståelse for innhold, gir eksempler • ev. bruk av kilder 				
Tekststruktur <ul style="list-style-type: none"> • tilpasset oppgavebestillingen • tekstbinding på setningsnivå og tekstnivå • struktur og sammenheng 				
Språk <ul style="list-style-type: none"> • ordforråd • faglige begreper • setningsbygning • språkføring tilpasset oppgavens formål 				
Formelle ferdigheter <ul style="list-style-type: none"> • rettskriving • ordbøying • setningsstruktur • kildehenvisning 				
Vurdering av samlet kompetanse til eksamen og forslag til karakter	«Svært låg» (1) <i>kompetanse</i>	«Låg» (2) <i>kompetanse</i>	«Nokså god» (3)- «god» (4) <i>kompetanse</i>	«Mykje god» (5)- «framifrå» (6) <i>kompetanse</i>

Schweigaards gate 15
Postboks 9359 Grønland
0135 OSLO
Telefon 23 30 12 00
www.utdanningsdirektoratet.no